

בית משפט השלום בעכו

ת"א 71296-07-18 א.י.א. צעצועים בע"מ ואח' נ' יוסף ואח'

בפני כבוד השופטת דנה עופר

התובעים
1. א.י.א. צעצועים בע"מ
2. יונתן סלהוב
ע"י ב"כ עו"ד סיון דמרי גרשין

נגד

הנתבעים
1. קרן יוסף
2. אוהד מנחם יוסף
ע"י ב"כ עו"ד גיל אלימלך

פסק דין

1
2 תביעה על פי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965, שהוגשה בעקבות פרסום רשומה ("פוסט")
3 ברשת החברתית "פייסבוק".
4

רקע עובדתי ועיקר הטענות

5
6 1. בבעלות התובעת מס' 1 חנות צעצועים בשם "עידן 2000" במתחם הקניות "ביג" בכרמיאל.
7 התובע מס' 2 הוא מנהל התובעת מס' 1 ובעל מניותיה.
8

9 הנתבעים הם בעל ואישה תושבי כפר שמאי, אשר ביום 13.4.18 הגיעו למתחם הקניות
10 הנ"ל, יחד עם ילדיהם הקטינים.
11

12 2. בעת ששהו הנתבעים בחנות שבה ביקשו לרכוש מוצרי חשמל, סמוכה לחנות הצעצועים,
13 הלכו ילדיהם של הנתבעים, בת 6 ובן 12, יחדיו לחנות הצעצועים, ברשות הוריהם. לאחר
14 זמן שבו הילדים אל הנתבעים, כשברשות הילדה "שעון חכם", שאותו רכשה בחנות
15 הצעצועים בסכום של 300 ₪. לטענת הנתבעים, לא ידעו כי ברשות הילדה סכום כסף כה
16 גדול. לטענתם, שלחו את הילדים עם סכום כסף קטן, כ-20 ₪, שבו יוכלו לרכוש לעצמם
17 דבר מה, ורק בדיעבד נודע להם שסכום גדול שחסכה הילדה נשמר בארנקה.

בית משפט השלום בעכו

ת"א 71296-07-18 א.י.א. צעצועים בע"מ ואח' נ' יוסף ואח'

1 לאחר שהתברר לנתבעים, כי הילדה רכשה מוצר בסכום של 300 ₪, פנו הנתבעים באופן
2 מייד לחדות הצעצועים ודרשו לבטל את העסקה, להחזיר את השעון ולקבל את הכסף
3 בחזרה, או זיכוי לרכישת מוצר אחר בחנות במקומו. בחנות התפתח ויכוח קולני עם
4 המוכרת, אשר סירבה לבטל את העסקה, משום שהאריזה הייתה קרועה. בשלב מסוים
5 הזמינה הנתבעת מס' 1 (להלן: "הנתבעת") משטרה למקום, והלינה בפני השוטרים על
6 מרמה.

7
8 התובע מס' 2 לא היה נוכח בחנות בעת ההתרחשות, שכן שהה בחו"ל. המוכרות בחנות יצרו
9 עמו קשר טלפוני, ונעשה בעזרתו ניסיון להגיע להסכמות, אולם בסופו של דבר לא הגיעו
10 הצדדים לעמק השווה.

11
12 יומיים לאחר מכן, ביום 15.4.18, העלתה הנתבעת רשומה בעמוד הפייסבוק "ביג כרמיאל"
13 ובו פרסמה את הדברים הבאים:

14
15 "בדרך כלל אני לא כותבת פוסטים ובפרט לא פוסט כזה, חשוב לי מאוד שאחרי
16 שתקראו את הדברים תכתבו את דעתכם הכנה – מדובר בשאלה על מוסריות!
17 ביום שישי האחרון ליה שלי הלכה לחנות עידן 2000 בכרמיאל מלווה ב20 ₪ ממני
18 לקנות לה הפתעה שתבחר. ליה הגיעה לחנות ומעבר 20 ₪ שנתתי היו לה 300
19 ₪ בארנק שיועדו למטרה מסוימת.

20 לאחר כמה דקות ליה חזרה בהתלהבות לאחר שפתחה את האריזה וכאשר על ידה
21 היא עונדת שעון – "שעון חכם לילדים". לא ייחסתי תשומת לב מרובה לדבר.
22 בעודנו יוצאים מחנות אחרת הסמוכה לחנות, ליה סיפרה שמוכרת שיכנעה אותה
23 לקנות את השעון. "כמה הוא עלה?" שאלתי בתמימות, 300 ₪ אמרה ליה בתי
24 בת ה-6!!!

25 "לקחתי את כל הכסף שהיה לי בארנק וקניתי" אמרה, באותה שנייה הסתובבתי
26 וחזרתי לחנות בהנחה שהמוכרת תבין מייד שנעשה פה מעשה חמור, בו נמכר
27 לילד חסר ישע וחסר כל שיפוט והבנה מוצר כלשהו (ולא משנה האם המוצר שווה
28 את הסכום או לא), במיוחד לאור העובדה שהנני לקוחה ותיקה הקונה באופן
29 קבוע בחנות זו.

30 המוכרת סירבה בתוקף להחזיר את השעון מכיוון שאריזתו נפתחה. הבנתי
31 שהמוכרת כפופה למנהל החנות וביקשתי לשוחח עמו, מנהל החנות לתדהמתי
32 סירב בתוקף לשוחח עמי, ולא אישר את החלפת השעון במוצר אחר. (כבר
33 השלמתי עם העובדה שלא אקבל את כספי בחזרה, על אף שהקנייה התבצעה
34 במזומן). התפשרתי על זיכוי בו אוכל לפחות להשתמש בשיקול הדעת שלי

בית משפט השלום בעכו

ת"א 71296-07-18 א.י.א. צעצועים בע"מ ואח' נ' יוסף ואח'

1 כמבוגרת לבחור מה מתאים וראוי לקנות בסכום זה, וגם פשרה זו נדחתה בתוקף.
2 לאחר כשעתיים בחנות שכללו מסע בלתי יאומן לעיני "ילד", הכולל הזמנת
3 משטרה, ועוד מספר דברים לא נעימים שאחסוך מכם כרגע, חזרנו הביתה עם
4 השעון המיותר פחות 300 ₪ ועם תחושה קשה אותה אני סוחבת עד רגע זה.
5 וכאן שאלתי:
6 האם לדעתכם מוסרי למכור לילדה ללא נוכחות מבוגר מלווה מוצר במחיר שכזה?
7 האם לדעתכם בכל מקום וזמן ניתן לקחת כסף מילדים ולמכור להם כל דבר, הרי
8 באותה נשימה המוכרת יכלה למכור לליה מסטיק ב400 ₪ שהופך ילדות
9 לנסיכות... בטוחה שילדתי היתה מנסה להשיג עוד 100 ₪ ולהפוך לנסיכה, הרי
10 היא ילדה!! וילדים הם תמימים וחסרי חוש שיפוט.
11 ולכם עידן 2000 כרמיאל, שאלה נוספת – האם שווה להפסיד לקוחה ותיקה
12 ולקוחות נוספים במקום להפעיל שיקול דעת ההגיוני לפי כל אמת המידה ולסיים
13 את הפרשה בחיוך על אף הטעות שנעשתה מצדכם?
14 אני אישית מרגישה שהמקרה יכול לעורר שאלה קיומית לאן נעלמה המוסריות
15 שלנו כבני אדם? ומתי נכון להפעיל שיקול דעת המונע מהגינות ולא רק בהסתמך
16 על החוק היבש".

17
18 רשומה זו גררה אחריה תגובות לא מעטות של גולשים אחרים, חלקם צידדו בעמדה
19 שהביעה הנתבעת, וחלקם דווקא ציינו לטובה את חנות הצעצועים ואת בעליה.
20
21 הנתבע מס' 2 (להלן: "הנתבע") הגיב לכמה מתגובות הגולשים, ובין היתר כתב תגובה משלו
22 שבה נרשם: "אסור לקנות שם נקודה!!!".

23
24 3. לטענת התובעים, הנתבעים עוולו כלפיהם בלשון הרע, הן במהלך שהותם בחנות הצעצועים,
25 כאשר צעקו בנוכחות קונים אחרים וקראו להם שלא לקנות בחנות, והן בפרסומים שעשו
26 במרשתת. לטענתם, האמור ברשומה אינו אמת, שכן המוכרת לא שכנעה את הילדה לרכוש
27 את השעון, ואילו הנתבעים הם ששלחו את הילדה הקטנה להתנסות בקנייה ללא ליווי של
28 מבוגר, ולבסוף ביקשו להטיל את האחריות לתוצאות על כתפי התובעים.

29
30 לטענת התובעים, הרשומות שפורסמו זכו לתפוצה נרחבת והסבו להם נזק, פגעו במוניטין
31 שלהם ובשם הטוב. התובעים עותרים בתביעתם לפיצוי בסך 100,000 ₪, ללא הוכחת נזק.

32

בית משפט השלום בעכו

ת"א 71296-07-18 א.י.א. צעצועים בע"מ ואח' נ' יוסף ואח'

1 .4. לטענת הנתבעים, אין בפרסומים משום לשון הרע, אלא מדובר בביקורת צרכנית לגיטימית,
2 המוגנת על ידי הזכות לחופש הביטוי. לחלופין הם טוענים, כי עומדות לזכותם ההגנות
3 הקבועות בחוק, שכן פרסמו דברי אמת, באופן מכובד ובתום לב.

4

5 .5. שני הצדדים הביאו ראיותיהם. מטעם התובעים העידו התובע מס' 2 והמוכרת בחנות, גב'
6 גיניה וסרניס. שני הנתבעים העידו אף הם. בהמשך לכך הגישו הצדדים סיכומיהם בכתב.

7

8

חופש הביטוי והזכות לשם טוב

9 .6. תביעות על פי חוק איסור לשון הרע מעוררות, מטבען, את שאלת ההתנגשות בין שתי זכויות
10 יסוד: הזכות לחופש הביטוי והזכות לשם טוב.

11

12 חוק איסור לשון הרע מבטא את האיזון בין שתי הזכויות הללו, אשר שתיהן נגזרות מכבוד
13 האדם, ושתיהן זכויות חוקתיות (רע"א 10520/03 **בן גביר נ' דנקנר**, (12.11.06) (להלן:
14 "**פס"ד בן גביר**"); ע"א 8345/08 **בן נתן נ' בכרי** (27.7.11), (להלן: "**פס"ד בכרי**); ע"א 214/89
15 **אבנרי ואח' נ' שפירא ואח'**, פ"ד מג(3) 840 (להלן: "**פס"ד אבנרי**").

16

17 .7. בעניין ההגנה על השם הטוב נאמר בפסיקה:

18

19 "הזכות לשם טוב היא מיסודות הקיום האנושי של האדם כיצור חברתי. הצורך
20 בהגנה על כבודו האנושי של האדם בהתייחסותו לסביבתו היא תנאי הכרחי
21 לחיים בצוותא, להגשמתו העצמית המלאה של הפרט, וליכולתו למצות את חיי
22 החברתיים והרוחניים. הזכות לשם טוב כחלק מהכבוד האנושי טבועה עמוק
23 ביסודות ההויה האנושית של האדם, ומקרינה על מערך היחסים בינו לבין
24 הסביבה העוטפת אותו. היא תנאי הכרחי להגשמת האוטונומיה האישית ולמיצוי
25 יכולותיו של האדם ותרומתו לחברה. היא מהותית לגיבושו של כבוד עצמי שאדם
26 חש כלפי עצמו, ולכבוד שהסביבה רוחשת כלפיו. היא מקור כוח עשייה לאדם,
27 ותנאי למיצוי יכולתו, כישרונותיו והישגיו לטובת החברה. סביבה אנושית
28 הנשלטת על ידי תרבות של השמצות, גינויים ומתקפות מילוליות הדדיות
29 שלוחות רסן סופה שתביא הרס חברתי פנימי, ובלימה של התפתחות תרבותית
30 וערכית. מירקם חברתי הרמוני בין בני אדם, הוא תנאי חיוני למימושם של
31 תהליכי בנין, קידמה ומיצוי הכוחות והיכולות הטמונים בפרטים לתועלת הכלל.
32 הזכות לשם טוב של הפרט היא נדבך מרכזי בסדר חברתי הרמוני. היא ניצבת
33 ביסוד משטר הבנוי על חירות וכבוד האדם. היא מצויה במעמד רם במדרג זכויות
34 אדם" (פס"ד בן גביר, פסקה 12 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה).

בית משפט השלום בעכו

ת"א 71296-07-18 א.י.א. צעצועים בע"מ ואח' נ' יוסף ואח'

1

2 ואילו בעניין הזכות לחופש הביטוי נפסק עוד בשנותיה הראשונות של מדינת ישראל, כי
3 היא זכות יסוד המהווה עיקרון-על במשטר דמוקרטי (בג"צ 73/53 חברת "קול העם" בע"מ
4 נ' שר הפנים, פ"ד ז 871), ובשורה ארוכה של פסקי דין נקבע כי הזכות לחופש הביטוי היא
5 אחת מחירויות היסוד של האדם בישראל:

6

7 "הטעם העומד ביסוד חופש זה הוא מורכב. הוא בא לאפשר ליחיד להגשים את
8 עצמו. הוא נועד לסייע בחשיפת האמת. הוא בא להבטיח קיום חילופי דעות,
9 החיוניים למשטר הדמוקרטי... אין להתפלא, על כן, כי חופש הביטוי כונה
10 "ציפור נפשה" של הדמוקרטיה שלנו...וכי הוא נתפס כ"זכות עילאית"... בעלת
11 "מעמד על משפטי"... (פס"ד אבנרי, 857).

12

13 חוק איסור לשון הרע מבטא את האיזון המשפטי בין שתי הזכויות הללו – הזכות לחופש
14 הביטוי מזה והזכות לשם טוב מזה – "תוך שהוא קובע כי כל אחת מהן תיסוג מפני רעותה
15 בתחומים מסוימים" (פס"ד אבנרי, 861). מלאכת האיזון אינה מסתיימת במסגרתו של
16 החוק, ולא אחת נדרש בית המשפט לערוך את האיזון בין האינטרסים המתנגשים, כאשר
17 הוא נדרש לפירוש הוראותיו של החוק, וכאשר הוא נדרש להפעיל את שיקול הדעת המסור
18 לו (פס"ד אבנרי, 862).

19

20 על מנת להכריע בתביעת לשון הרע, יש להכריע ראשית בשאלה אם הפרסום מהווה "לשון
21 הרע", ואם התשובה לשאלה זו תהיה בחיוב, יש לבחון אם עומדת לזכות הנתבע איזו
22 מההגנות הקבועות בחוק. אם מדובר בפרסום לשון הרע, ואם אין הגנה, יידונו שאלת הנזק
23 והסעד הראוי. בכל אחד מהשלבים הללו על בית המשפט לתת את הדעת לשאלת האיזון
24 בין חופש הביטוי מזה לבין הזכות לשם טוב מזה (ע"א 4534/04 רשת שוקן בע"מ נ'
25 הרציקוביץ, פ"ד נח(3) 558 (2004)).

26

27 האם הפרסומים בענייננו מהווים "לשון הרע"?

28 10. התביעה בענייננו מייחסת לנתבעים פרסום לשון הרע בשתי הזדמנויות שונות: הראשונה,
29 במהלך הוויכוח שהתקיים בחנות הצעצועים ביום האירוע, והשנייה, באמצעות רשת
30 הפייסבוק.

31

32 יש להפריד בין הפרסומים הללו: בעוד שתוכן הפרסום הכתוב אינו שנוי במחלוקת, הרי
33 שתוכן הפרסום בעל פה, במהלך הוויכוח, אינו מוסכם. ברור גם כי הפרסום במרשתת זכה
34 לתפוצה משמעותית הרבה יותר מהדברים שנאמרו בעל פה, במעמד הלקוחות שהיו נוכחים

בית משפט השלום בעכו

ת"א 71296-07-18 א.י.א. צעצועים בע"מ ואח' נ' יוסף ואח'

1 בחנות בלבד. מטבע הדברים, האירוע העיקרי אשר הביא להגשתה של תביעה זו הוא
2 הפרסום במרשתת, ועל כן יתמקד הדיון בפרסום זה, ובהמשך הדברים אתייחס גם לטענת
3 התובעים, כי דברים שאמרו הנתבעים בחנות ביום האירוע אף הם בגדר לשון הרע.
4
5 סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע קובע: 11.

6
7 "לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

8 (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג
9 מצדם;

10 (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;

11 (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו,
12 במשלח ידו או במקצועו;

13 (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו
14 המינית או מוגבלותו".

15 בסעיף זה,

16 "אדם" – יחיד או תאגיד;

17 "מוגבלות" – לקות פיסית, נפשית או שכלית, לרבות קוגניטיבית, קבועה או
18 זמנית.

19
20 בהתאם לפסיקה, השאלה אם ביטוי מסוים שהוא במחלוקת יש בו משום "לשון הרע" ואם
21 לאו היא שאלה שצריכה להיבחן על פי אמות מידה אובייקטיביות:

22
23 "ההלכה היא, שאין חשיבות לשאלה מה הייתה כוונתו של המפרסם מחד גיסא,
24 ואין חשיבות לשאלה כיצד הבין את הדברים בפועל מי שקרא את הדברים מאידך
25 גיסא. המבחן הקובע הוא, מהי, לדעת השופט היושב בדיון, המשמעות, שקורא
26 סביר היה מייחס למלים" (ע"א 740/86 תומרקין נ' העצני, פ"ד מג' (2) 333, 338).

27
28 הבחינה תיעשה גם על רקע הנסיבות החיצוניות הרלבנטיות להתבטאות שבמחלוקת, ולא
29 רק על פי פירוש המלים המדויקות שבהן נעשה שימוש (ע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פ"ד נו' (2)
30 607; ע"א 751/10 פלוני נ' אילנה דיין-אורבך, [פורסם בבנב], 8.2.12).

31
32 הפרסום שבו עסקינן כאן נכנס לקטגוריית הביקורת הצרכנית: דברים שמפרסם צרכן על
33 אודות שירות שקיבל או סחורה שרכש. דומה כי על בית המשפט לנהוג בזהירות רבה בטרם

בית משפט השלום בעכו

ת"א 71296-07-18 א.י.א. צעצועים בע"מ ואח' נ' יוסף ואח'

1 קביעה כי ביקורת כזו היא בבחינת לשון הרע, תוך מתן דגש לחופש הביטוי דווקא,
2 ולחשיבותה הציבורית של הביקורת הצרכנית. לעניין זה יפים דברי ביהמ"ש המחוזי בנצרת
3 (כב' השופט א' אברהם) בע"א 5001-02-18 פוגרבנוי נ' חמו (31.10.18):

4
5 **"בתי עסק המציעים את מרכולתם לציבור הצרכנים חושפים עצמם לביקורת, גם**
6 **שלילית, ולעיתים אף קשה, מצדו של ציבור הצרכנים. לציבור זה, המשקיע את**
7 **מיטב כספו ברכישת מוצר או שירות, נתונה זכות מלאה להביע את דעתו על**
8 **המוצר או השירות שרכש. בהבעת דעה זו ייצא הציבור כולו נשכר: ציבור**
9 **הצרכנים יידע לכלכל צעדיו בכל הנוגע לבית העסק או המוצר והשירות הניתנים**
10 **בו; ובעליו של בית העסק יוכל, על רקע הביקורת שהוטחה בו, לשפר את המוצר**
11 **או השירות שהוא נותן. אין צריך לומר, החירות להביע דעה ולמתוח ביקורת אין**
12 **משמעה זכות להשתלחות פרועה או ביקורת צרכנית שאינה תמת לב והוגנת, בכך**
13 **לא יימצא ציבור הצרכנים יודע יותר אודות המוצר או השירות הנדונים, ובעל**
14 **העסק לא יוכל לדעת כיצד ישפר את מרכולתו, כאשר הביקורת אינה עניינית כי**
15 **אם משתלחת".**

16
17 אף שבאותו עניין נאמרו הדברים בקשר להחלת ההגנה הרלבנטית על הפרסום, סבורני כי
18 הדברים יפים ורלבנטיים גם בבחינת הפרסום עצמו, ובקביעה אם יש בביקורת הצרכנית
19 הנדונה משום לשון הרע ואם לאו.

20
21 13. בענייננו, קריאה, ואף קריאה חוזרת, ברשומה שפרסמה הנתבעת מלמדות כי זו נוסחה
22 בזהירות, בלשון מכבדת, ללא השתלחות או הכפשה. הנתבעת מתארת את אשר אירע –
23 מנקודת מבטה כמובן, ומעלה לדיון את השאלה אם התנהגות המוכרת כלפיה הייתה ראויה
24 ואם לאו; כל זאת בשפה ראויה ועניינית, ללא ביטויים קשים וללא הטחת עלבונות.

25
26 כשלעצמי, אני מתקשה לראות בפרסום זה משום "לשון הרע". אין בו כדי להשפיל או
27 לבזות, וכל כולו נקרא ומתפרש כביקורת לגיטימית של צרכן על בית עסק, בעקבות חוויה
28 שלילית של הצרכן. הפרסום כולו חוסה תחת הגנת חופש הביטוי, ואף אם הביקורת לא
29 נעמה לאזניהם של התובעים, אין לראותה כפרסום לשון הרע, בשל המעמד הרם של הזכות
30 לחופש הביטוי, כאמור לעיל.

31
32 14. התביעה מתייחסת לא רק לדברים שפרסמה הנתבעת, אלא גם לדברים שפרסם הנתבע.

33

בית משפט השלום בעכו

ת"א 71296-07-18 א.י.א. צעצועים בע"מ ואח' נ' יוסף ואח'

1 עיון בראיות התביעה (תצלומי מסך מתוך אתר הפייסבוק) מעלה, כי הנתבע היה שותף
 2 לפרסומים בכך ששיתף חברים שלו, והוסיף תגובות קצרות משלו, במסגרת הדיון
 3 שהתעורר בין משתמשי הרשת החברתית. באחת הפעמים הגיב: **"אסור לקנות שם**
 4 **נקודה!!!"**. בפעם אחרת הגיב למשתמש אחר, שציין את מעשיהם הטובים של התובעים
 5 ותרומתם לחברה – **"זה שהם תורמים זה מעלה לזכותם באמת שזה לא העניין פה שיהיה**
 6 **להם בהצלחה"**, ועוד הגיב **"אנחנו מדברים על בעייה נקודתית ולא מעבר"**, וכן – **"הכל**
 7 **היה נפתר בשיחה של טלפון אחד והבהרת הדברים הם בחרו שלא שיהיה חג שמח**
 8 **לכולם!!!"**.

9

10 מתוך כל האמירות הללו האמירה היחידה שיש לדון בה היא **"אסור לקנות שם נקודה!!!"**,
 11 שכן יתר האמירות ודאי אינן בבחינת לשון הרע; אלא שלדעתי גם אמירה זו אינן להוציא
 12 מההקשר הכללי, ויש לבחון אותה באופן אובייקטיבי כאמירה שעולה במסגרת הביקורת
 13 הצרכנית על האירוע הנקודתי המתואר ברשומה. אמירה זו אינה נתפסת כלשונה ממש,
 14 אלא כהבעת דעה של אדם בעקבות אירוע מסוים שמתואר ברשומה, תגובת אחת מבין
 15 שלל התגובות, אשר נבלעת בתוך רחשי הדיון הכללי.

16

17 עולה, אפוא, כי אין לראות בכל הפרסומים שהעלו שני הנתבעים במרשתת משום לשון הרע,
 18 ודי במסקנה זו על מנת להביא לדחיית התביעה.

19

20 אף על פי כן, אוסיף ואציין, כי גם אם מדובר בלשון הרע, חוסים הפרסומים הנדונים כאן
 21 תחת ההגנות הקבועות בחוק.

22

23

הגנת אמת הפרסום

24 15. לטענת הנתבעים, כל שנרשם ברשומה הנ"ל הוא בבחינת אמת, ולזכותם עומדת הגנת אמת
 25 הפרסום. לטענת התובעים, הנתבעים פרסמו דברים שאינם אמת, ובהם – טענתם כי
 26 המוכרת שכנעה את הילדה לרכוש את השעון היקר, או הסתרת העובדה שהילדה בת ה-6
 27 הייתה מלווה באחיה הגדול בן ה-12. באחת התגובות של הנתבע הוא אף כתב, כי המוכרת
 28 יכולה הייתה להתקשר לאחד מאחיה הגדולים של הילדה ובכך למנוע את המכירה, אף זאת
 29 כדי להדגיש כי הילדה הקטנה הייתה, כביכול, לבד.

30

31 16. סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע קובע – **"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא**
 32 **זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל**
 33 **בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש"**.

34

בית משפט השלום בעכו

ת"א 71296-07-18 א.י.א. צעצועים בע"מ ואח' נ' יוסף ואח'

1 להוכחת הגנה זו על הנתבע להראות, אפוא, לא רק כי הדברים שפרסם הם אמת, אלא גם
2 כי יש עניין לציבור באותו פרסום.
3
4 כאן המקום להעיר, כי לצורך הכרעה בהגנת אמת הפרסום אין צורך לדון ולהכריע בשאלות
5 שונות שעוררו הצדדים בפניי, כגון – האם מותר למכור מוצר בשווי של 300 ₪ לילדה בת 6
6 שאינה מלווה במבוגר, או האם היה על התובעים להסכים לביטול העסקה כאשר שבו הורי
7 הילדה לחנות ודרשו זאת, דקות אחרות לאחר ביצוע הרכישה, או שמא מותר היה להם
8 לסרב לביטול העסקה לאור הפגם באריזת המוצר (ומי אחראי לכך שהאריזה נפגמה). כל
9 השאלות הללו חיצוניות למחלוקת הנדונה בתביעה זו, המצטמצמת לשאלה אם עומדת
10 לתובעים עילת תביעה כלפי הנתבעים בגין פרסום לשון הרע.
11
12 התובעים אינם חולקים על כך, שהאירוע המתואר ברשומה – בכללותו – אכן התרחש. בתם
13 של הנתבעים אכן הגיעה לחנות ללא הוריה, ואכן רכשה בחנות "שעון חכם" בעלות של 300
14 ₪, בדיוק כפי שתואר ברשומה. התובעים גם אינם חולקים על כך שלאחר מעשה הגיעו
15 ההורים לחנות וביקשו להחזיר את השעון, ואינם חולקים על כך שבקשה זו סורבה.
16
17 התובעים חולקים, כאמור, על האמירה שלפיה המוכרת היא ששכנעה את הילדה לרכוש
18 את השעון, ולטענתם – אמירה זו היא שקרית; אלא שבמכלול הדברים שנרשמו באותה
19 רשומה, הטענה שהמוכרת שכנעה את הילדה לקנות את השעון אינה אלא פרט לוואי, שאף
20 אם אינו נכון אין בכך כדי לשלול את תחולת ההגנה, משום שלא עניין השכנוע הוא שעמד
21 במרכז הדברים, אלא עצם השאלה אם ראוי ונכון למכור מוצר במחיר של 300 ₪ לילדה
22 בת 6 שאינה מלווה במבוגר. מעבר לכך, בגוף הרשומה מציינת הנתבעת, כי בתה בת ה-6
23 **סיפרה לה** שהמוכרת שכנעה אותה לקנות, ודומה כי כל אדם סביר שקורא זאת לא יצא
24 מנקודת הנחה שזוהי בהכרח אמת לאמיתה, אלא שזה מה שאמרה הילדה בת ה-6 לאמה,
25 שביקשה (אולי בכעס...) לדעת מדוע רכשה הילדה מוצר כה יקר.
26
27 אני דוחה את הטענה כי הסתרת העובדה שלילדה בת ה-6 התלווה אחיה בן ה-12 אף היא
28 בבחינת פרסום שקרי, וזאת – בעיקר משום העובדה שנוכחותו של ילד בן 12 יחד עם אחותו
29 בת ה-6 באותה סיטואציה אינה משנה באופן משמעותי את מהות העובדות ואת מהות
30 הביקורת שהועלתה על ידי הנתבעים בפרסומיהם. במלים אחרות, גם אם ההסתרה של
31 עובדה זו היא בבחינת פרסום שאינו אמת מלאה, הרי שבנסיבות העניין מדובר בפרט לוואי,
32 שגם אם לא הוכחה אמיתותו אין בכך כדי לפגוע בקיום ההגנה הקבועה בסעיף 14 לחוק.
33

בית משפט השלום בעכו

ת"א 71296-07-18 א.י.א. צעצועים בע"מ ואח' נ' יוסף ואח'

1 עולה, אפוא, כי האירוע המתואר בפרסומים הוא אירוע אמיתי, והפרסום הוא פרסום
 2 אמת.
 3
 4 18. בפרסומים הנדונים יש עניין ציבורי. הפסיקה קבעה, כי יש לפרש יסוד זה של הגנת אמת
 5 הפרסום על דרך ההרחבה (ע"א 751/10 פלוני נ' דיין-אורבך, 8.2.12), וככלל, ביקורת
 6 צרכנית, שמנוסחת בצורה עניינית ולא משתלחת, היא עניין שיש בו משום תועלת לציבור
 7 ויש בו משום עניין לציבור – עניין לציבור הצרכנים, שיוכלו לכלכל צעדיהם בתבונה, ועניין
 8 לבעלי העסקים, שיוכלו לשפר את השירות שהם נותנים לצרכנים (וראה הציטוט שבסעיף
 9 11 לעיל).

10
 11 עולה מהאמור, כי פרסום הרשומה בידי הנתבעת חוסה תחת הגנת אמת הפרסום, מאחר
 12 והתקיימו שני יסודות ההגנה – פרסום אמת ועניין ציבורי.
 13

הגנת תום הלב

14
 15 19. סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע קובע רשימה של מקרים, אשר בהתקיימם – פרסום שנעשה
 16 בתום לב יזכה להגנה, גם אם מדובר בפרסום שיש בו משום לשון הרע.
 17
 18 לענייננו רלבנטי ס"ק 4, אשר לפיו תחול ההגנה על פרסום שנעשה בתום לב, אם "הפרסום
 19 היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או
 20 בקשר לענין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו
 21 באותה התנהגות".

22
 23 20. עיון בפרסומים השונים שבהן עוסקת תביעה זו מעלה, כי מדובר בהבעת דעה על התנהגות
 24 התובעים, ומשום שהתובעים מציעים שירות לציבור – חנות ציבורית לממכר צעצועים –
 25 הרי שמדובר בשירות ציבורי או בדברים שנאמרו בקשר עם עניין ציבורי.
 26
 27 בפרסום העיקרי תיארה הנתבעת את החוויה האישית שהייתה לה כלקוחה של התובעים,
 28 והקפידה להפריד יפה בין תיאור עובדות האירוע לבין הבעת הדעה שלה, תוך שהיא קוראת
 29 לקיום שיח ציבורי בשאלות העקרוניות שלדעתה עולות מהאירוע. על פני הדברים מדובר,
 30 אפוא, בפרסום שעיקרו הבעת דעה על עניין ציבורי. כך גם התגובות הקצרות של הנתבע,
 31 אשר ברור מהן כי אינן אלא הבעת דעתו.
 32

33 אשר לשאלת תום הלב, סעיף 16 לחוק איסור לשון הרע קובע חזקה, שפרסום שנעשה
 34 בנסיבות שפורטו בסעיף 15 – נעשה בתום לב: "הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את

בית משפט השלום בעכו

ת"א 71296-07-18 א.י.א. צעצועים בע"מ ואח' נ' יוסף ואח'

1 הפרסום באחת הנסיבות האמורות בסעיף 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן
2 נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב"; ועוד קובע סעיף 16 חזקה כי פרסום
3 נעשה שלא בתום לב, אם (1) הפרסום לא היה אמת והנתבע לא האמין באמיתותו, (2)
4 הפרסום לא היה אמת והנתבע לא נקט אמצעים סבירים לבחון טרם הפרסום את אמיתותו,
5 ו-(3) אם הנתבע התכוון לפגוע באמצעות הפרסום במידה גדולה מהדרוש לצורך הבעת דעתו
6 (בהקשר הנדון כאן).

7
8 בנסיבות שהתקיימו כאן, נמצא כי עומדת לזכות הנתבעים חזקת תום הלב, שכן הפרסומים
9 – שהיוו הבעת דעה על עניין ציבורי – לא חרגו מתחום הסביר, כפי שכבר צוין לעיל, ואף
10 התאפיינו בהקפדה על לשון נקייה ומכבדת.

האירועים בחנות

11
12
13 21. לטענת התובעים, הנתבעים עוררו מהומה בחנות, האשימו את המוכרות במרמה ובחוסר
14 מוסריות בפני קונים אחרים ואף קראו ללקוחות שבחנות להימנע מקנייה במקום בשל כך.
15 התובעים מוסיפים וטוענים, כי הנתבעים קיללו וגידפו, בשלב מסוים הנתבעת אף הציגה
16 "אצבע משולשת" בפני המוכרת, ואילו הנתבע נטל מהחנות רחפן יקר וניסה לצאת עמו
17 מהמקום.

18
19 התובע מס' 2 לא היה נוכח בחנות בעת האירוע, ועל כן העדות הרלבנטית לעניין
20 ההתרחשויות במקום היא של המוכרת, גב' וסרניס, אשר בתצהירה העידה כי "הנתבעים
21 החלו לפנות לאנשים שרכשו בחנות ולשכנע אותם לעזוב כי אנחנו גנבים ולא מוסריים"
22 (סעיף 12). גב' וסרניס העידה, כי בחנות היו לקוחות רבים, כי היה יום שישי. עוד היא
23 העידה כי "הייתה קריאה שאנחנו לא מוסריים ושלא כדאי לקנות פה. לא פנייה. יכול
24 להיות שלא במילים האלה כמו שאני צינתי" (עמ' 12 לפרוטוקול, שורות 19-20); ומכאן
25 כי גב' וסרניס לא חזרה בעדותה על כך שהנתבעים אמרו כי הם "גנבים", אלא "לא
26 מוסריים", ואף בעניין זה לא הייתה בטוחה לעניין המילים המדויקות שבהן נעשה שימוש.

27
28 הנתבעים אינם חולקים על כך, שבעקבות סירובן של המוכרות לבטל את העסקה החלו
29 ויכוחים שהגיעו כדי התלהמות וצעקות. הנתבע חלק על כך שניסה לגנוב רחפן, וניסה
30 להסביר את התנהגותו בעניין זה בכך שרצה לקחת את הרחפן במקום המוצר שנרכש על
31 ידי הילדה, כמעין פשרה בין הצדדים (עמ' 18 לפרוטוקול, שורה 34), וכך גם העידה
32 הנתבעת. הנתבע הודה כי היה שיח לא נעים, אך לא אישר את עדות המוכרת שלפיה נאמר
33 שהמוכרים רמאים ולא מוסריים. הנתבעת טענה בעדותה כי לא קיללה איש, אולם אישרה
34 כי הציגה אצבע משולשת, אך זאת בתגובה לכך שאחת המוכרות החלה לצלם אותה במהלך

בית משפט השלום בעכו

ת"א 71296-07-18 א.י.א. צעצועים בע"מ ואח' נ' יוסף ואח'

- 1 הוויכוח באמצעות הטלפון הנייד שלה, לא הסכימה להפסיק ואף התריסה כלפיה בחיך
2 (עמ' 22 לפרוטוקול, שורות 12-16).
3
4 22. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים לעניין ההתרחשות בחנות, הגעתי לכלל מסקנה כי
5 בחנות אמנם היו התלהמות וויכוח קולני, אולם לא פורסמה לשון הרע.
6
7 התנהגותה של הנתבעת והפניית אצבע כלפי המוכרת אינה בגדר לשון הרע, וכך גם
8 התנהגותו המתריסה של הנתבע, אשר למיטב הבנתי רצה להראות למוכרות כיצד הוא יכול
9 ליטול מהמקום רחפן במקום השעון, לאור סירובן לתת זיכוי עבור השעון (דבר שהוא לא
10 עשה בסופו של דבר).
11
12 גם אם אמרו הנתבעים, או מי מהם, אגב הוויכוח, בנוכחות הלקוחות האחרים, כי
13 המוכרים בחנות "אינם מוסריים" – הרי שבדין כל מי שהיה עד לאירועים הבין, שישנה
14 מחלוקת בין לקוח מסוים לבין המוכרת בחנות, ושהדברים נאמרים אגב אותם ויכוח
15 ומחלוקת.
16
17 יתר על כן, ברי בעיניי, כי אלמלא הפרסום במרשתת לא היו הדברים שנאמרו בחנות
18 מובילים להגשת תביעה, שכן מדובר באמירות בעל פה בפני קומץ אנשים שנוכחים בחנות,
19 אגב ויכוח כאמור; אירוע מסוג שאינו מצדיק התדיינות בבית המשפט, בהיותו "עניין של
20 מה בכך".
21
22 התנהגות הנתבעים בחנות התובעים אינה מתקרבת לזו שתוארה בפסק הדין שנוכר
23 בסיכומי התובעים (ת"א (ראשל"צ) 40891-11-18 **צברי נ' סלמן** (15.2.21)), שם התקבלה
24 תביעה לשון הרע בגין הוצאת דיבה חוזרת ונשנית באמצעות קריאות גנאי קשות, שהופנו
25 כלפי בעל חנות בשישה אירועים שונים, בנוכחות לקוחות רבים. הדברים כאן שונים,
26 וכאמור הפרסום המיוחס לנתבעים בנוכחות לקוחות החנות הוא לכל היותר אמירה חד
27 פעמית, אגב ויכוח, וייחוס התנהגות לא מוסרית למוכרת החנות.
28
29 **סוף דבר**
30 23. מהאמור לעיל עולה, כי דין התביעה להידחות.
31
32 הנתבעת פרסמה רשומה שאינה אלא ביקורת צרכנית לגיטימית, בלשון מכובדת, ללא
33 השתלחות מיותרת או הוצאת דיבה. כאלו היו גם התגובות שפרסם הנתבע, ביחס
34 לתגובותיהם של חלק מהגולשים האחרים באתר.

בית משפט השלום בעכו

ת"א 71296-07-18 א.י.א. צעצועים בע"מ ואח' נ' יוסף ואח'

1

2 אף אם היה מקום לראות בפרסומי הנתבעים משום לשון הרע, הרי שלזכותם עומדות
3 ההגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע – הגנת אמת הפרסום והגנת תום הלב.

4

5 ההתלהמות שהייתה בחנות, אגב ויכוח, לא עלתה אף היא כדי לשון הרע המקנה לתובעים
6 עילת תביעה.

7

8 .24. התביעה נדחת.

9

10 התובעים, יחד ולחוד, ישלמו לנתבעים שכ"ט עו"ד בסכום כולל של 10,000 ₪, בתוך 30 יום
11 מקבלת פסק הדין.

12

13 **המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים.**

14

ניתן היום, כ' תשרי תשפ"ב, 26 ספטמבר 2021, בהעדר הצדדים.

15

דנה עופר, שופטת

